Basit ışık kullanımı

Giriş

Işık bir filmin kalitesi için çok önemlidir. Bu yüzden yapmak istediğiniz video çalışmasına uygun ışıklandırma yapmak işin kalitesi için de çok önemlidir.

Bu bölümde insan ve obje çekimlerini, iç mekan ve dış mekanda nasıl çekim yapacağınızı öğreneceksiniz.

Vision *in action*

Gerekli koşulların sağlanması için : Mevcut ışık kaynağı nedir (doğal mı yapay mı) ve çekimler esnasında ışıkların değişimi.
• Işıklandırmayı konumlandırmak için gerekli uygun alan ve elektrik bağlantısı. Çekim öncesi alanı inceleyip gerekli ayarlamaları yapınız.
• Mevcut ışıklar : Mümkünse ışıklandırma için uygun kişilerle çalışın, size gerekli hazırlığı yapsınlar.
• Arka plan : Çekim öncesi çekim alanının yapılacağı yerde arka planı inceleyiniz, gerekli düzenleme ve ışıklandırma araçlarını ayarlayınız.
Işıklandırma neye bağlıdır:
• Video türü – haberler / belgesel veya film
• Yazılan senaryoda ve hazırlanan hikaye ışıklandırma hakkında bilgi (yapım türü)
Tüm gerekli ışıklandırma malzemelerinin temini:
• Ampüller veya reflektörler beyaz ışık veya mavi ışıklar
• Gerekli kablolar
Işık filtreleri ve yansıma önleyiciler. Ancak yangın ihtimaline karşı dikkatli olun.

Araçlar

Işıklandırma için gerekli malzemeler sizin yapmak istediğiniz ışıklandırmaya göre değişir.

Doğal ışık güneşten gelen ışıktır veya evimizde pencereden gelen ışıktır. Ayrıca gerekli ışığı elde etmek için beyaz parlak renkte alüminyum folyolar ile de doğal ışık yansıtılarak kullanılabilir.

Ayrıca basit ev aydınlatmaları da dahil olmak üzere gerekli donanım ile yapay ışık kullanılabilir. Bir uzatma kablosu size gerekli ışığı istediğiniz yere koyma konusunda yardım edecektir. Renkli ışık filtreleri ve ince beyaz kağıtlar parlaklığı önleyecek ve sizin gerekli ışığı elde etmenizi sağlayacaktır, ancak yangın çıkma ihtimaline karşı dikkatli olunmalı. Bir reflektör eğer gerekli ışık yoksa oldukça faydalı olacaktır.

Ayrıca büyük tek renk bir kumaşta gereksiz ışığı önlemede oldukça faydalıdır. Arka plan için mavi veya yeşil kumaş çalışmalarınız yardımcı olacaktır. Bu tür kumaşları her yerden rahatlıkla temin edebilirsiniz.

Ana bölüm

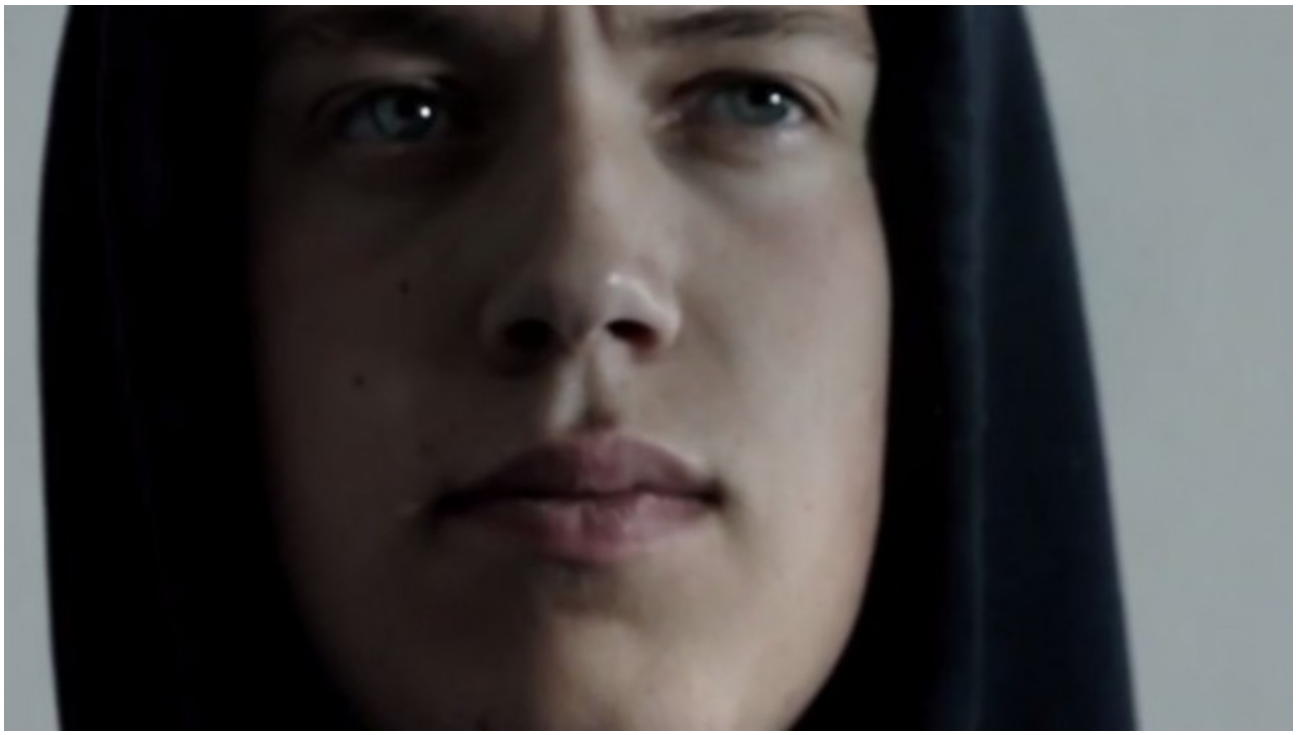
İyi ışık her filmin can damarıdır. Kullanmak istediğiniz ışık türü yapacağınız videoya göre değişir.

Röportaj ve belgesellerde, odak noktası konuşan kişilerdir bu yüzden de kişi veya nesnelerin tam görünür olmaları oldukça önemlidir. Uzun metraj konulu filmler, müzik videolarında ve çizgi filmlerde ışıklandırma sizin yaratmak istediğiniz ortamın oluşmasında oldukça önemlidir. Bu yüzden ışıklandırma bir sanat gibidir ve senaryo yapılırken ışıklandırmanın da planlanması lazımdır.

Uygun ışık kullanmak

Eğer film çekimini dışarıda yapıyorsanız veya yeterince büyük camları olan bir yerdeyseniz extra ışığa ihtiyacınız olmadan çalışmanızı bitirebilirsiniz.

Güneşin nerede olduğunu ve hangi yönden geldiğini hesaplayarak çekim yapınız. Eğer ışık kişinin yüzüne yandan geliyorsa büyük olasılıkla yüzünün yarısı gölgeli çıkacaktır.

KOMA filminden, kısa film pupils at Burggymnasium Wettin, Almanya:
Sağdan gelen ışık yüzün plastik gibi görünmesini sağlıyor

Eğer ışık kaynağı kameranın karşısından geliyorsa ve çekim yaptığınız nesneyi arkadan görüyorsa, buna genelde arkadan gelen ışık denir. Çekim yaptığınız nesne de genelde karanlık olacaktır ve net görülmeyecektir. Eğer böyle bir çekim yaparsanız kişinin veya nesnenin sadece silüetini görürsünüz.

> *Eğer kamera ekibi ve ekipman ışık kaynağı ve kişinin arasına yerleşti ise resmin üzerine gölge düşmemesine özen gösterin – veya gölgenin hemen nesnenin önüne düşmemesine özen gösterin.*

> *“Altın saat” sabah gün doğarken veya akşam gün batarken olan vakittir. Genelde bu durum sıcak bir ortam yaratır. Bu durumda genelde film yapımcıları romantik sahneler çekmek ve güzel manzaralar elde etmek için kullanırlar.*

Diğer zamanlarda özellikle gün ışığının çok fazla olduğu öğle vaktinde ışık gören yerler çok parlakken gölge yerler çok daha karanlık görünür.

> *Kamerayı direkt güneşe karşı tutmayın bu kameraya zarar verebilir. Ayrıca gözleriniz için de zararlı olabilir.*

Stüdyo ortamında yapay ışıklandırma

Röportaj çekimlerinde 3 noktadan aydınlatma kullanma iyi bir başlangıçtır. Diğer benzer TV programları da aynı şekilde çekilir.

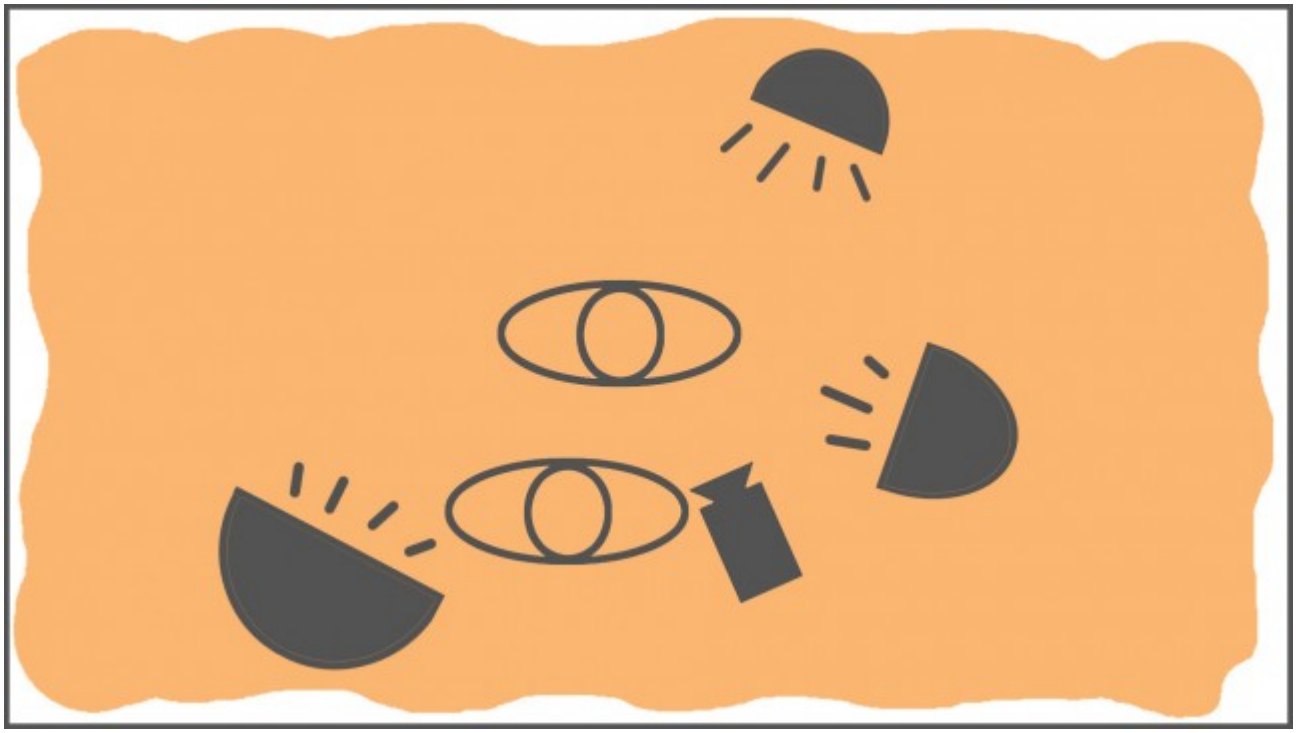

Siz dört ışık kullanarak çekim yapılan stüdyonun arka planının da aydınlatmasını sağlayabilirsiniz. Ayrıca arka

plan olarak yeşil ve mavi rengi seçmenizde mümkün.(bakınız televizyon haberleri ve röportajları hazırlama).

Işıklandırmayı kurduktan sonra en iyi sonucu elde etmek için ışıkları ayarlamanız ve en iyi görüntüyü yakalamanız gerekli.

Üç ışık ile aydınlatma aşağıda gördüğünüz gibi yapılır:

Üç noktadan aydınlatma da kamera sağda konuşmacı solda yer alır.

3 ve 4 noktadan aydınlatma:

1. Oda içerisinde kişi için çekim yapma da uygun bir yer belirleyin. Ayakta veya oturarak olabilir.
2. Kamera için de bir yer belirleyin.

    - Klasik bir röportaj çekim alanında, konuşmacının nerede duracağına karar veriniz- ekranın sağındamı yoksa solunda mı olacak. Kişi çekim alanının sağında veya solunda ayakta veya oturarak durabilir. Birçok faktörü ele almanız lazım : senaryo, arka plan (örneğin arkada duran belli bir nesne veya bina) konuşmacının en iyi duruş şekli. Genelde röportaj yapan kişi ekranda olmaz.
    - Haberleri sunan kişi direkt ekrana bakarak haber sunar. Ayakta veya oturarak ekranında merkezinde durarak haber sunar.

2. Ana ışığı önden yukarıya yerleştirin böylece nesneyi yukarından ve önden aydınlatacaktır. Röportajlarda ise ışık muhabir tarafından gelir. Ana ışık kurulduktan sonra diğer profesyonel ayarlar iledaha net görüntü yakalanır, sandviç kağıtları veya ışık filtreleri kullanılarak istenilen ortam yaratılır. Gelen ışığın gücü zayıflatılarak parlak ve rahatsız edici ışıktan kaçınılmış ve gölgeler engellenmiş olur.
3. Işık pozisyonu veya kameranın diğer tarafındaki reflektör gölgeyi aydınlatarak ana ışığın aydınlatamadığı kısmı aydınlatır. Bu ışık kişinin göz hizasına yerleştirilmeli, ana ışığa 70 derecelik bir açı ile yerleştirilmeli ve ana ışığın yüzde 50 gücünde bir ışık olmalı. Bir reflektör ile ana ışığın gücü yüzde 50 oranında düşürülür çünkü reflektör bir ışık kaynağı kadar güçlü olamaz. Bu şekilde konuşmacının yüzü tam olarak aydınlanmış olur.

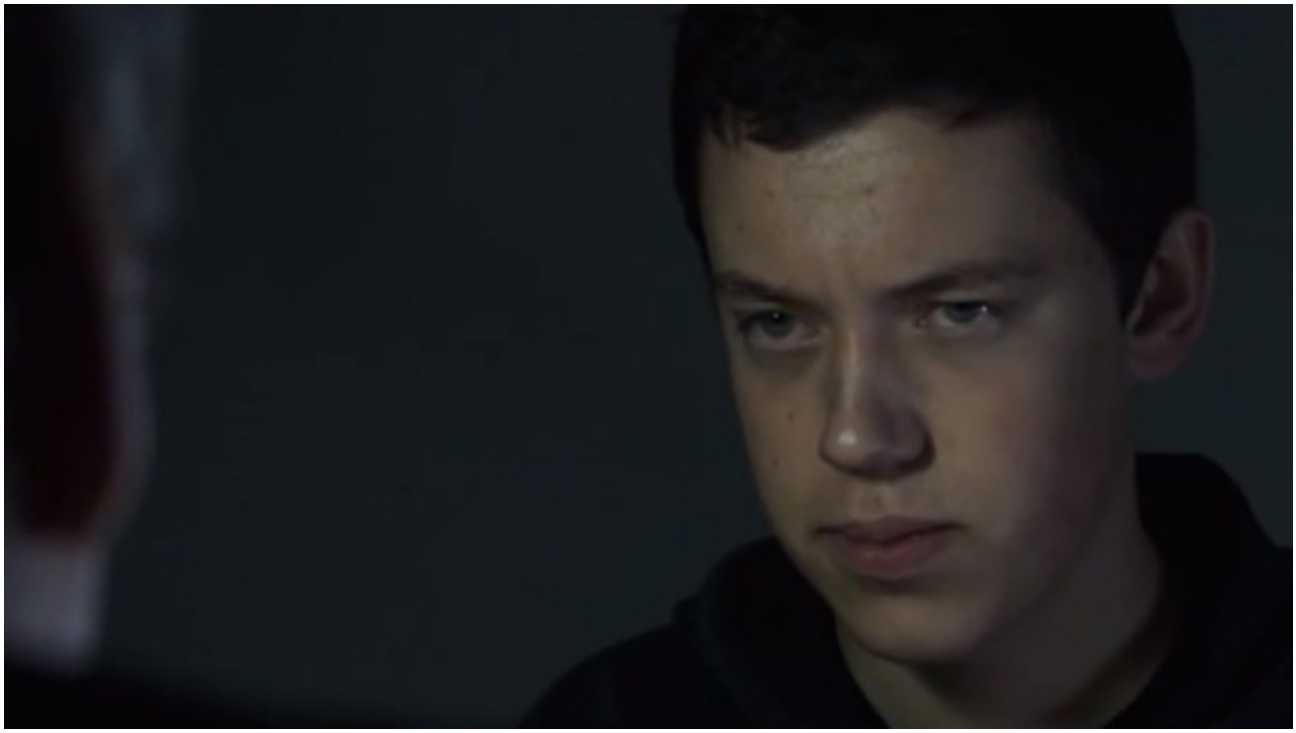
4. Arka ışığın pozisyonu ana ışığın ekseni ile ortalama aynıdır. Arka ışık nesnenin arka tarafını aydınlatır ve arka tarafın gölgesiz ve net görünmesini sağlar.
5. Arkaya dördüncü bir ışık koyabilirsiniz. Bu ışık bütün sette bir denge sağlayacaktır. Örneğin stüdyo ortamında ana nesnenin daha ön plana çıkmasını sağlar, yere düşen gölgenin azalmasını sağlar. Eğer mavi veya yeşil bir arka plan kullanıyorsanız, arka planın daha net olmasını sağlayacak ve görüntüyü düzenlemede size çok yardımcı olacaktır.

Kurgulu filmlerde aydınlatma

Kurgulu uzun metraj filmlerde görüntünün çok daha doğal olması gerekir. Seyirci extra ışık olduğunu algılamamalı, kamerayla çekim yapıldığını hissetmemelidir.

Mesela yere birden fazla gölge düşmemelidir. Bunu önlemek için birçok ışık kaynağı kullanılmalıdır.

Kurgu türlerinde ışık sadece bir taraftan verilir, etkili bir ruh hali verilmek için yapılır. Örneğin ortamı az aydınlatmak kasvetli ve gergin bir ortam yaratır. Bu az ışık genelde gerilim filmlerinde çok kullanılır.

KOMA filminden : düşük seviye ışık ile gergin bir ortam yaratma Yüksek ışık ile sahne parlak olur ve canlı bir ortam yaratır.

Kamera genelde oyunculara odaklanır; bu yüzden oyuncuların yüzleri film hakkında bilgi vermek için çok önemlidir ve seyircinin de en çok konsantre olduğu yerdir. Bu yüzden de filmlerde oyuncunun yüzünün aydınlık olması çok önemlidir. Filmlerde bu ışık ayarları ile oyuncunun yüzü aydınlatılıp karartılır böylece istenilen ruh hali de yansıtılmış olur.

KOMA filminden : kullanılan ışık oldukça azdır ve ürkütücü bir ortam yaratılmıştır.

KOMA filminden : Yüzler aydınlıktır ve mutlu bir ortam yaratılmıştır.

Sadece tek taraftan yüze verilen ışıklarda plastik bir görüntü yakalanmış olur.

Ayrıca ışık filtreleri ile de istenilen ruh hali yakalanabilir.

KOMA filminden : daha dramatik bir sahne yaratmak için film öncesi fazla mor ışık kullanılmış oyuncunun silüeti ve yüzündeki gölgeler siyahtır.

Alıştırmalar

Uygun ışık kullanma

1. Birçok farklı iç ve dış mekan belirle, ve uygun ışıkları kullanarak iyi görüntüler yakala.
2. Farklı ışık altında resimler çek ve çektiğin resimleri kriterlere göre kıyasla : yeterli parlaklık, nesnenin plastik görüntüsü, ruh hali.

Stüdyo ortamında ışıklandırma

1. Röportaj veya TV haberleri için uygun bir yer bul, bu yeri 3 veya 4 ışık ile ışıklandır. Arka plana ve yere gölge düşmemesine dikkat et. Yüzde plastik aydınlatma olup olmadığına bak. Eğer büyük bir stüdyo yoksa küçük bir yer de olabilir.
2. Hazırladığın ortamın resimlerini çek ve ortamdaki ışık durumuna göre kullandığın oyuncakların durumuna göre değerlendirmeler yap.

Kurgulu filmler de ışıklandırma

1. Büyük ışıklandırılmış yerlerde, küçük yerlerde ve stop motion tekniğini kullanarak farklı ruh halinde ortamlar yarat. Farklı aydınlatma yöntemleri ile yarattığın ruh hali, aktörlerin aydınlatılması ve kullandığın modellere dikkat. Ortamı değiştirmek için bu bölümde kullanılan teknikleri uygulamaya çalış.
2. Çalıştığın ortamda resimler çek ve bu resimleri parlaklıkları, ışık yönü, karanlık, netlik, ruh hali gibi kıstaslarla değerlendir.

Sık yapılan hatalar

1. Gerekli ışıklandırma ekipmanlarının olmaması.
2. Az ışık kullanma, resimlerde yetersiz ışık olması.
3. Senaryo hazırlanırken ışıklandırma hakkında planlama yapılmaması.
4. Konunun çok kısa veya çok uzun olması.
5. Kameranın otomatik ışığının yeterli olacağının düşünülmesi. Bu nedenle fazla parlak veya karanlık görüntü olması.
6. Yansımaların dikkate alınmaması – mesela çekim esnasında masa üzerindeki bir bardakta çekim ekibinin görüntüsünün olması.
7. Yüz aydınlatmalarında kişinin yüzünde ışığın parlaması, gözlerindeki yansıma gibi.
8. Aydınlatılan kişinin alnının terlemesi ve parlama olması.
9. Gölgelere dikkat edilmemesi, çalışma ekibinin gölgesinin çekim alanına düşmesi.

İlgili bağlantılar

Bölümler: kompozisyon ve renkler / televizyon haberleri ve röportajları hazırlama / sahne performansı ve spor etkinliği çekimi

En iyi çekimi zamanını bulmak için altın zamanı bu siteden bulabilirsiniz.

KOMA filminden, Alman Burggymnasium Wettinokulunun yaptığı çalışma. (WTV yapımıdır – Youtube hesabından ayrıntılar görülebilir.)

Metodoloji

İlk önce çekime başlamadan stres olmamak adına ışıklandırmayı test etmek önemli, ancak bu durum gençler için sıkıcı da olabilmektedir. Gerçek bir yapım planla, ve gerekli olacak olan ışıklandırmaları çalışmalar devam ederken kullanabilirsin.

Terminoloji

Stüdyo, film formatı, reflektör, ışık kaynağı, ışık filtresi, difüzör, arka ışık, Altın saat, yeşil ekran, mavi ekran, arka plan, 3 veya 4 noktadan aydınlatma, tepe ışık, karanlık film